

OBSAH

MŮJ ŽIVOT VE VÝZKUMU STEROIDŮ	6
PŘEDMLUVA	10
ÚVOD	14
1 STRUČNÉ DĚJINY STEROIDNÍCH HORMONŮ	16
1.1 Estrogeny	16
1.2 Androgeny	18
1.3 Gestageny	20
1.4 Glukokortikoidy	21
1.5 Mineralokortikoidy	23
2 NÁZVOSLOVÍ STEROIDNÍCH HORMONŮ	25
3 BIOSYNTÉZA A METABOLISMUS STEROIDNÍCH HORMONŮ	29
4 ENZYMY STEROIDNÍ BIOSYNTÉZY A METABOLISMU A JEJICH PORUCHY	33
4.1 Enzymy cytochromu P450 – hydroxylázy, desmolázy, aromatáza	37
4.2 Hydroxysteroidní dehydrogenázy	45
4.3 CH-CH oxidoreduktázy – 5 α -reduktáza (SRD5 α)	53
4.4 Konjugační (2. fáze biotransformace) a dekonjugační enzymy	54
5 ŘÍZENÍ SEKRECE STEROIDNÍCH HORMONŮ	60
5.1 Obecné principy řízení	60
5.2 Řízení sekrece glukokortikoidů kůrou nadledvin	62
5.3 Řízení sekrece mineralokortikoidů	64
5.4 Řízení sekrece pohlavních hormonů	67
6 ÚČINKY STEROIDNÍCH HORMONŮ ANEB JEJICH FYZIOLOGICKÁ ÚLOHA V ORGANISMU	74
6.1 Mechanismus účinku hormonů	74
6.2 Hledání úlohy steroidů	78
6.3 Hlavní účinky steroidních hormonů	79
6.4 Estrogeny	79
6.5 Gestageny	82

6.6	Androgeny	82
6.7	Glukokortikoidy	84
6.8	Mineralokortikoidy	85
7	OBECNÉ POZNÁMKY	87
7.1	Konjugované a nekonjugované steroidy	87
7.2	Volné a vázané steroidy	87
7.3	Specifické situace	88
8	ANALÝZA STEROIDNÍCH HORMONŮ A JEJICH METABOLITŮ PRO KLINICKÉ ÚČELY	100
8.1	Preamalytická fáze	100
8.2	Analytická fáze	100
8.3	Měření v jednotlivých tělních tekutinách	103
8.4	Měření steroidů v rámci funkčních testů v endokrinologii	107
9	REFERENČNÍ ROZMEZÍ STEROIDNÍCH HORMONŮ	112
10	JEDNOTLIVÉ STEROIDY A JEJICH PŘEDSTAVENÍ	116
	PŘEHLED POUŽITÝCH ZKRATEK	131
	MEDAILONKY AUTORŮ	134
	REJSTŘÍK	145